

Sgiliau Hanfodol Cymru

CYFATHREBU

Nodiadau pwysig:

1. Mae pob lefel o'r sgil yn ymgorffori'r lefelau blaenorol ac yn adeiladu arny'n nhw.
2. Rhaid darllen y ddogfen hon ochr yn ochr â'r dogfennau 'Ymhelaethu ar ofynion y dystiolaeth' a 'Diffiniadau Gorfodol Cyfathrebu' sy'n rhoi manylion mandadol am bob cydran ac sy'n rhan hanfodol o'r safonau.

Lefel 2

Mae hyn yn golygu arddangos eich sgiliau wrth:

- siarad a gwranddo
- darllen
- ysgrifennu

mewn cyd-destunau cyfarwydd a llai cyfarwydd, rhai ohonynt yn gorfod bod yn ffurfiol, yn gysylltiedig ag addysg, hyfforddiant, gwaith a swyddogaethau cymdeithasol.

C2.1 Siarad a gwranddo

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

C2.1.1

Deall ac ymateb i'r iaith a siaredir am ystod o dopigau ac mewn ystod o gyd-destunau.

C2.1.2

Siarad i gyfathrebu

- gwybodaeth
- teimladau
- barn
- cwestiynau
- cyfarwyddiadau

am dopigau cyfarwydd ac anghyfarwydd, gan ddefnyddio iaith a chyfathrebu dieiriau priodol, ac mewn ystod o gyd-destunau.

C2.1.3

- (a) Cymryd rhan mewn trafodaethau ffurfiol gyda dau neu fwy o bobl eraill.
- (b) Rhoi cyflwyniad/sgwrs am o leiaf pedwar munud.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- ganfod manylion a gwybodaeth berthnasol o esboniadau, cyfarwyddiadau, trafodaethau, a chyflwyniadau ar ystod o dopigau ac mewn ystod o gyd-destunau
  - ymateb yn adeiladol i feirniadaeth
  - defnyddio strategaethau i ddangos eich bod yn gwranddo ac i egluro a chadarnhau eich bod yn deall
  - adnabod bwriadau'r siaradwr
-

- defnyddio geirfa a mynegiant amrywiol sy'n addas i'ch pwrpas chi
  - rhoi manylder a datblygiad pellach i egluro a chadarnhau dealltwriaeth
  - defnyddio strategaethau priodol, gan gynnwys iaith a chyfathrebu dieiriau, i gefnogi'r hyn yr ydych yn ei ddweud
  - cadarnhau bod y gwrandäwr/gwrandawyr yn deall ystyr yr hyn yr ydych yn ei fynegi
  - defnyddio iaith a chyfathrebu dieiriau sy'n addas i'ch gwrandäwr/gwrandawyr a'r sefyllfa
-

- paratoi ar gyfer trafodaethau fel y gallwch ddweud pethau a darparu gwybodaeth sy'n berthnasol i'r pwnc a phwrpas y drafodaeth
  - cymryd rhan mewn trafodaeth grŵp bwrpasol er mwyn dod i gyd-ddealltwriaeth
  - cyfrannu'n glir a pherthnasol mewn modd sy'n addas i'ch pwrpas a'ch sefyllfa chi
  - helpu i symud y drafodaeth yn ei blaen
  - defnyddio ymadroddion neu ystumiau priodol er mwyn cael ymuno â'r drafodaeth neu er mwyn newid y topig
  - cynnig tystiolaeth i gefnogi'ch barn a'ch dadleuon
-

- paratoi eich sgwrs/cyflwyniad
- crynhoi'r wybodaeth o'ch darllen ac o ffynonellau eraill i fod yn addas i'ch pwrpas
- siarad yn glir mewn modd sy'n addas i'ch pwnc, eich pwrpas a'ch sefyllfa
- peidio gwyro oddi ar y pwnc a sicrhau bod dilyniant rhesymegol i strwythur eich sgwrs/cyflwyniad er mwyn helpu'ch cynulleidfa i ddilyn trywydd eich meddwl neu gyfres o ddigwyddiadau
- defnyddio amrywiaeth o ffyrdd i gefnogi prif bwyntiau eich sgwrs/cyflwyniad, gan gynnwys defnyddio delweddau neu ddeunydd arall.

C2.2 Darllen

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

C2.2.1

Darllen, deall a chrynhoi gwybodaeth o ddau destun o leiaf ar yr un pwnc.

Rhaid i bob testun gynnwys o leiaf 500 o eiriau. Rhaid i o leiaf *un* testun gynnwys rhesymeg ac o leiaf *un* testun gynnwys delwedd.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- ddarllen a deall geirfa arbenigol
- canfod y prif bwyntiau, y syniadau a thrywydd y ddadl a'r ymresymu sydd mewn testunau a delweddau, gan gynnwys yr hyn sydd ynghudd ynddynt
- cydnabod pwrpas a bwriadau'r awdur, gan gynnwys pan fydd awdur yn awgrymu yn hytrach na dweud
- dod o hyd i wybodaeth gan ddefnyddio systemau trefnu, a'i deall
- dod o hyd i ystyr geiriau ac ymadroddion anghyfarwydd gan ddefnyddio deunyddiau cyfeiriol
- dewis a defnyddio mathau gwahanol o destunau di-dor i gael gwybodaeth berthnasol
- gofyn i eraill pan rydych yn ansicr ynglŷn â'r hyn yr ydych wedi'i ddarllen.

C2.3 Ysgrifennu

Mae'n rhaid i chi roi tystiolaeth eich bod chi'n medru:

C2.3.1

Ysgrifennu dau fath gwahanol o destunau, y naill a'r llall yn rhoi gwybodaeth wahanol i gynulleidfaoedd gwahanol mewn ffurfiau priodol a chan ddefnyddio iaith sy'n addas i'ch pwrpas a'ch cynulleidfa.

Rhaid i *un* testun gynnwys o leiaf 500 o eiriau.

Er mwyn dangos eich bod chi'n gymwys, mae angen i chi wybod sut i:

- grynhoi gwybodaeth o'ch darllen ac o ffynonellau eraill i fod yn addas i'ch pwrpas chi
- cynllunio a drafftio'r ysgrifennu
- cyflwyno gwybodaeth berthnasol mewn ffurfiau sy'n addas i'ch pwrpas a'ch cynulleidfa
- llunio brawddegau cymhleth gan ddefnyddio ystod o gysyllteiriau priodol
- trefnu'r gwaith ysgrifennu yn baragraffau sy'n helpu i wneud yr ystyr yn glir
- defnyddio gramadeg yn gywir
- atalnodi'n gywir, gan gynnwys atalnodau a dyfynodau
- sillafu'n gywir gan gynnwys geiriau arbenigol
- defnyddio treigladau
- strwythuro'ch gwaith ysgrifennu i helpu darllenwyr i ddilyn a deall eich prif bwytiau
- cyflwyno gwybodaeth a syniadau mewn dilyniant rhesymegol neu berswadiol
- defnyddio gwahanol arddulliau, gan gynnwys iaith ffurfiol ac anffurfiol i fod yn addas i bwrpasau gwahanol
- cynhyrchu testun sy'n ddarllenadwy
- gwneud eich ystyr yn glir
- gwirio a lle y bo angen diwygio eich testunau.

Datganiad mynediad

Efallai na fydd ymgeiswyr ag anabledau penodol yn gallu dangos eu bod yn gymwys drwy gyflwyno yr holl dystiolaeth yn y dull a nodir yn y safonau hyn.

Ar gyfer yr ymgeiswyr hyn gellir gwneud addasiadau rhesymol i ofynion y dystiolaeth lle bo hynny'n briodol. Mewn rhai achosion, mae'n bosib y gellir caniatáu eithrio. Ceir manylion pellach am addasiadau rhesymol ac eithrio ar gyfer ymgeiswyr ag anabledau penodol mewn dogfen ar wahân ar ymhelaethu.